

Bezinning langs een geel koord

Op het kaatsveld in Marsum leidt de poort naar de wedergeboorte. Links vrijwilliger en inwoner van Marsum Rudi Stuve.

Foto Hoge Noorden/Jaap Schaaf

**'It lânskip yn dy? Hoe sjocht dat
der út? Siet it
der noch?'**

Elisabeth Post

In Marsum ging gisteren *It gelok fan Fryslân* in première. Een wandeling door het dorp met aangename verrassingen. Het is het eerste officiële project van Tatiana Pratley als artistiek leider van Tryater.

Marsum bekijk je na de theatrale wandeling *It gelok fan Fryslân* nooit meer met dezelfde ogen. De nieuwe artistiek leider Tatiana Pratley van Tryater en theatermakers Aukje Schaafsma en Karel Hermans zijn er knap in geslaagd om de ziel van het dorp bloot te leggen: een hechte gemeenschap met oog voor elkaar en de ander.

Wat is geluk en wat is geluk voor de inwoners van Friesland? Met die vragen gingen Pratley, Schaafsma en Hermans afgelopen zomer aan de slag. Want zijn mensen nog gelukkig tijdens een *lockdown*? En waar zit em dat dan in? In tien dorpen in de provincie konden de bewoners in geluksbrievenbussen een kaartje deponeren met daarop waar zij gelukkig van worden. Van al dat geluk maakte Sietse Jansma een gedicht.

In Marsum was de première, in de woonplaats van Pratley. De voorstelling is coronaproof, publiek gaat alleen op stap. Via de telefoon kan een app worden gedownload met daarop de route en de aangename stem van Nynke Heeg die tijdens de wandeling het gedicht voorleest. „Goed útsjen”, zegt ze ook nog, want er moeten zo nu en dan straten worden overgestoken.

De tocht begint bij de ijsbaan van Marsum. Zittend op een strobaal, met zicht op het groen wuivende gras en de wind vol in het gezicht, start de ontdekkingstocht door het dorp. „Wolkom yn dit gedicht. Sitst goed op it strie? Hast dyn sintugen goed iepen? Lit dy meistreame op in weach fan wurden.” En ook: „Kuijerje it gelok by dysels nei boppen.”

De route is 3,7 kilometer lang en te volgen via een geel koord dat op de grond is bevestigd. Bewoners hebben vlaggen uitgehangen, de speeltuin is verlaten en de rode rozen die tegen de kerk opklimmen zijn bijna uitgebloeid. Op een van de graven bij het godshuis op de terp staat het beeld van een bever. Hoort dat bij de voorstelling? Of staan de zintuigen gewoon wagenwijd open. Het begint te regenen. Is dat erg? Onderwijl praat de stem op de oortjes rustig door.

Marsumers worden gelukkig van een wandeling met de hond rond het Poptaslot, van de ijsbaan – ook al is die bijna nooit meer open – en van een patatje en pilske in het café. Of van de trampoline in de tuin, de rust die er was tijdens corona en de oorverdovende stilte op zondag.

Een bijzondere ervaring om op deze druilerige zondagmiddag in het rustige Marsum de werkelijkheid op een andere manier te ervaren. Een dorp als decor van vredige, in zichzelf gekeerde wandelaars. Het lijkt een soort bezinningstocht langs het gele koord; de kleur van geluk. Luisteren naar wat anderen gelukkig maakt en misschien te ontdekken wat je er zelf van vindt. Ook aardig om eens onderdeel te zijn van een voor jouw onbekend dorp waar bewoners je meenemen in hun kleine en grote geluuksmomenten.

De wandeling voert via het hofje van het Popta Gasthuis – roze geraniums in bakken aan de vensterbanken en een perk met roze rozen – naar het kaatsveld. „Do bist de weach”, zegt Nynke Heeg als de deuren van de poort worden opengetrokken en in de verte Leeuwarden achter een grijze muur van water verdwijnt. Het moet bezinken, die woorden over de eigen wedergeboorte. Dat kan even later voorbij het Poptaslot in de ommuurde boomgaard met pruimen-, appel- en perenbomen. Er groeit zelfs een vijg.

Aan de andere kant van de muur staan metershoge spiegels, werk van scenograaf Eva Koopmans. Er loopt iemand mee die ze in de rondte draait; landschap en wandelaar flitsen voorbij. Welke werkelijkheid is de ware?

Aan het Anker zitten een jongen en meisje samen op de bank voor het raam. Zij knijpt een puist op zijn voorhoofd uit. Is dat ook geluk? En hoort dat ook bij de voorstelling? Het zou zo maar kunnen. Want van plassen onder de douche worden Marsumers gelukkig, van de geur van shampoo en van schommelen.

„It lânskip yn dy? Hoe sjocht dat der út? Siet it der noch?”, vraagt Nynke Heeg. In dorpshuis Nij Franjum zou je dat moeten kunnen ervaren. Op een zuil verschijnen de woorden die je bij aanvang hebt opgeschreven en ingeleverd. In dit geval is geluk: liefde, gezondheid en geen regen. Confronterend ook, want nooit meer aan die woorden gedacht tijdens de wandeling.

Op het voetbalveld ligt een grote gele plastic cirkel waar je even kunt plaatsnemen en napraten over de voorstelling met andere deelnemers. De vrijwilligers uit Marsum schenken er door hen verbouwde en geplukte klaverthee met een zelfgebakken klaverkoekje.

De echte bezinning komt pas later, op de terugreis in de auto naar huis. *It gelok fan Fryslân* is een fraaie samensmelting van locatietheater en een gemeenschap die trots is op het dorp. Pratley en haar team zijn erin geslaagd die twee aan elkaar te verbinden. Gewaagd en knap om een voorstelling over geluk te maken in deze huidige onzekere tijd. Van het vooruitzicht dat de nieuwe artistiek leider van Tryater in de toekomst meer voorstellingen samen met de gemeenschap wil maken, kan een mens alleen maar gelukkig worden.

Tryater -

Jorwert, Koarnjum

:

, Feanwâlden, Wommels, Eastermar, Wijckel, Reduzum, Kol

lum en Wijnaldum. www.tryater.nl

It gelok fan Fryslân
